

polysaccharides and pectin substances of fruits and meal of red currant (*Ribes rubrum*), sea buckthorn (*Hippophae rhamnoides*), and feijoa (*Acca sellowiana*). *Ukrainian Scientific Medical Youth J.* 2023. Iss. 2 (139). P. 113–120. doi: [https://doi.org/10.32345/USMYJ.2\(139\).2023.113-120](https://doi.org/10.32345/USMYJ.2(139).2023.113-120)

НОВІ ПСИХОАКТИВНІ РЕЧОВИНИ: СУЧАСНИЙ СТАТУС ТА ВИКЛИКИ

Чорна Ольга Володимирівна,
кандидатка фармацевтичних наук, доцентка,
доцентка кафедри загальної фармації,
Навчально-науковий медичний інститут
Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1577-7747>

Чубенко Олександр Владкович,
кандидат фармацевтичних наук, доцент,
доцент кафедри клінічної лабораторної діагностики,
Навчально-науковий медичний інститут
Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8465-6407>

Грень Лариса Миколаївна,
докторка наук з державного управління, професорка,
професорка кафедри педагогіки та психології
управління соціальними системами ім. академіка І. А. Зязюна,
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»,
Харків, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4466-6018>

Інтереси України зосереджені на збереженні здоров'я населення, що є ключем до розвитку держави [1]. Нові психоактивні речовини (НПР) – це нещодавно виділена група сполук, які імітують ефекти заборонених наркотиків і можуть загрожувати громадському здоров'ю [2]. Останніми роками в Україні та світі спостерігається зростання вилучень та інтоксикацій НПР [3].

НПР можна поділити на три групи: перша – це лікарські засоби, які вживають з немедичною метою, друга – це речовини, які підлягають міжнародному та національному контролю та занесені у відповідні Переліки та третя – речовини, статус яких поки не визначено та які ще не внесені до Переліків [4, 5].

Різноманітність НПР, які належать до різних клініко-фармакологічних груп і включають опіоїди, бензодіазепіни та інші нові психоактивні сполуки, які

пропонуються під виглядом «солей для ванн», «засобів для підживлення рослин» та інших продуктів побутової хімії «не для вживання людиною» є загальносвітовою проблемою.

Зараз в Україні спостерігається зростання кількості тяжких інтоксикацій від НПР. Програма боротьби з незаконним обігом наркотиків фокусується на зменшенні споживання, але рівень споживання серед молоді залишається високим через низьку обізнаність та недостатню допомогу. Не відповідає рівню загрози наркоманії в державі також стан профілактичної та соціальної роботи у сфері лікування та реабілітації осіб, хворих на наркоманію.

Вивчення НПР є актуальним саме через зростання важких інтоксикацій і їх використання не лише серед наркозалежних, але й нових споживачів. В Україні опіоїди лідирують по кількості пацієнтів, що звернулися до спеціалізованих клінік (67 %) [6]. Стрімкий ріст НПР можна спостерігати по вилученням відповідних органів з 2017 по 2020 рр. з 0,001 до 10 г. Виробництво синтетичних наркотиків не обмежене географічно, що ускладнює їх контроль. Соціальні медіа, зокрема Telegram, стають все більш популярними для продажу наркотиків [3]. Проблема також включає агресивний маркетинг онлайн, що робить НПР привабливими для молоді.

Останніми роками на ринку заборонених наркотиків з'явилося багато сполук із групи НПР. Властивості та токсичність більшості цих речовин мало або зовсім не вивчені. Окрім цього, через невідомий склад речовини люди, які вживають НПР, піддають ризику своє здоров'я. Можливі наслідки вживання: проблеми психічного здоров'я та підвищений ризик передачі ВІЛ і вірусу гепатиту С внаслідок багаторазових та небезпечних ін'єкцій (альфа-PVP та інші катиони).

Висновки. Тому, необхідно проводити подальші дослідження цих сполук і покращувати систему раннього попередження [7]. Однак, без активної підтримки з боку державних органів, спрямованої на модернізацію матеріально-технічної бази токсикологічних лабораторій в Україні, ефективний токсикологічний аналіз із метою виявлення випадків вживання НПР залишається практично недосяжним, що потребує термінового вирішення.

Список використаних джерел.

1. Вовк С. М., Половян Н. С., Вовк Т. В. Особливості трансформації механізмів управління якістю надання медичних послуг. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2020. № 3 (26). С. 33–37.

2. Global Synthetic Drugs Assessment 2020. UNODC, United Nations publication, Sales No. E.20.XI.9 Vienna. 55 p.

3. Шевчук Т. А. Розповсюдження наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів через мережу інтернет. Протидія кіберзагрозам та торгівлі людьми. Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 26 листопада 2019 року). 2019. С. 147–150.

4. Про затвердження переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів: Постанова Кабінету Міністрів України № 770 від 6 травня 2000 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/770-2000-%D0%BF#Text>

5. List of narcotic drugs under international control. (July 2023). Yellow List. Annex to Forms A, B and C 62nd edition. INCB, Vienna International Centre. 6. Звіт щодо наркотичної та алкогольної ситуації в Україні за 2020 рік (за даними 2019 року). URL: <https://cmhmda.org.ua/wp-content/uploads/2020/12/Zvit-shhodo-narkotyktiv-ta-alkogolyu-za-2020-rik.pdf>

7. Чубенко О. В., Грень Л. М., Чорна О. В. Нові психоактивні речовини – соціальні та медичні загрози для держави, пов’язані з ними. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ»*. Серія: Актуальні проблеми розвитку українського суспільства. 2024. № 1. С. 89–94. doi: 10.20998/2227-6890.2024.1.16

КИШКОВА МІКРОБІОТА: РОЛЬ ТА МЕТОДИ МОДУЛЯЦІЇ

Шевченко Юлія Володимирівна,
асистент кафедри мікробіології, бактеріології,
вірусології та мікології,
Навчально-науковий медичний інститут
Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7607-2575>

Голубка Ольга Вадимівна,
кандидатка медичних наук, доцентка,
доцентка кафедри мікробіології,
бактеріології, вірусології та мікології,
Навчально-науковий медичний інститут
Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-9690-6208>

Кучма Ірина Юріївна,
кандидатка медичних наук, доцентка,
доцентка кафедри мікробіології,
бактеріології, вірусології та мікології,
Навчально-науковий медичний інститут
Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7642-3750>

Останніми десятиліттями тема вивчення мікробіому людини бурхливо розвивається, а цікавість до неї як наукової спільноти, так і громадськості не зменшується. Це сприяло становленню нової галузі науки – мікробної екології, котра представляє сучасну гологеномну концепцію еволюції [1]. Тобто, сьогодні змінилась тенденція вивчення мікробіому – відбулося переосмислення нашого